

کرامت انسان

مبنای توسعه و تعالی سازمان

تألیف

حسین پرواز

انتشارات اسحاق

سرشناسه	: پرواز، حسین، ۱۳۱۸ -
عنوان و نام پدیدآور	: کرامت انسان (مبنای توسعه و تحول سازمان)/مؤلف حسین پرواز.
مشخصات نشر	: تهران: اسحاق، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۱۶ص.
شابک	: 978-964-6747-65-4
موضوع	: تحول سازمانی
موضوع	: رفتار سازمانی
موضوع	: مدیریت
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۰ ۴۵۸/۵۸/۸HD پ/۵۸/۸HD
رده بندی دیویی	: ۶۵۸/۴۰۶
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۶۸۲۱۴۱

انتشارات اسحاق

میدان انقلاب، خیابان اردیبهشت، پلاک ۷۳، واحد ۸

۶۶۴۹۲۴۴۳ - ۶۶۴۹۲۱۳۹

www.ketab.ir

نام کتاب	: کرامت انسان مبنای توسعه و تعالی سازمان
مؤلف	: حسین پرواز
ناشر	: انتشارات اسحاق
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۲
شمارگان	: ۷۰۰ نسخه
چاپ و صحافی	: پارسیان
قیمت	: ۷۵۰۰ تومان

ISBN: 978-964-6747-65-4

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۶۷۴۷-۶۵-۴

«کلیه حقوق برای مؤلف محفوظ است»

فهرست مطالب

تقدیم	۷
کلام امیر المومنین (علی (ع)	۸
بیانات رهبر مَظَم انقلاب	۹
پیشگفتار	
دکتر غلامرضا طالقانی، استاد دانشکده مدیریت دانشگاه تهران	۱۱
فصل اول	
مقدمه	۱۵
فصل دوم	
عزت نفس، اعتماد به نفس و خودباوری	۱۹
فصل سوم	
مدیران پذیرنده	۵۳
فصل چهارم	
مدیران و تحوّل سازمانی	۸۹
فصل پنجم	
چه می‌خواهیم؟	۱۴۱
منابع و مآخذ	۲۱۲

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

پیشگفتار

کتاب «کرامت انسان، مبنای توسعه و تعالی سازمان» مدیران و کارکنان را، در عین تعامل، همدلی و همکاری با یکدیگر در محیط کار، به توسعه و تعالی سازمان هدایت می‌نماید. مسلماً مطالب این کتاب در اذهان خوانندگان، مدیران و کارکنان سازمان‌ها، بویژه در عملکرد آنان اثرات مطلوبی خواهد داشت.

عزت و اعتماد به نفس، خودباوری، مدیران پذیرنده، مدیران و تحول سازمانی، ابتکار عمل و انگیزه، عقلانیت و مثبت اندیشی، انسان و احسان، قدرت محبت، خودآگاهی، شخصیت، ایمان و خلوص نیت، خودپذیری، جزای حسن عمل، آینه، رویکرد رحمانی دین، عدالت و حسن خلق، حکمت خداوندی و عشق به خداوند و ... مطالب بسیار زیبا و ارزشمندی است که جناب آقای حسین پرواز با عشق و ایمان به پیشرفت میهن اسلامی و با عنایت به کرامت انسان، با مثالهایی آموزنده و مشروح، ابیاتی از اشعار و فرازاها و بیاناتی مستدل و اثربخش در مورد عدالت، صیانت از کرامت انسان، فرهنگ و معنویت و ... از رهبر معظم انقلاب اسلامی، به تألیف این کتاب همت گماشته‌اند. از طرفی این کتاب گامی دیگر به سوی دانستن، دانائی و دانش محوری و در نهایت رشد و تعالی سازمانی است. بدون تردید مطالعه آن برای کارکنان سازمان‌ها بسیار مفید بوده و آنان را به وظایف سازمانی بویژه به وظائف اخلاقی و رفتاری خود در برابر دیگران در محیط کار ارشاد و هدایت می‌نماید.

این کتاب به تمام انسان‌هایی که اندیشه را پیشه کردند تا گامی فراتر از خور و خواب دنیائی برداشته باشند، به همه آنهایی که نخواستند دیروزشان با فردایشان یکی باشد و

ایجاد تغییر و تحول را در خود و نفس خود و اندیشه و تفکر را برای رشد و تعالی انسان‌ها ضروری می‌دانند، به ویژه به تمام انسان‌هایی که معنی واقعی انسان بودن را در زندگی بخشیدن به دیگران یافتند، تقدیم می‌گردد. امید است تألیف و انتشار چنین آثاری، با صیانت از کرامت کارکنان سازمان‌ها، که در آن با فرازهایی آموزنده، مستدل و سازنده از رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز تدوین و مزین شده است، به توسعه و تعالی سازمان منتج گردد.

توفیق و سعادت چنین شخصیت‌هایی را که با کوله باری از تجربه، واقع بینی، نیک اندیشی و حاکمیت منطق و اندیشه و با عشق و ایمانی راسخ به سرفرازی و پایداری ایران و ایرانی می‌اندیشند از خداوند جان و خرد مسئلت می‌نمایم.

«بی عشق وطن هر که در این خاک بمیرد

بیگانه صفت باشد و فرجام ندارد»

دکتر غلامرضا طالقانی

استاد و مدیر گروه مدیریت دولتی دانشکده مدیریت

دانشگاه تهران

مقدمه

«همزمان با روند فزاینده تحولات اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی که تمامی ابعاد و ارکان سازمان را متأثر ساخته و انتظارات و الزامات نوینی را پدیدآورده است. نقش و وظیفه مدیران و رهبران نیز به شدت متحول و دگرگون شده است. این تحول و دگرگونی آنچنان سریع و پردامنه بوده است که به گفته دراکر:

«ما اکنون همان جایی ایستاده ایم که یکصدسال پیش «تیلور» ایستاده بود و به همان اندازه درقبال سازوکارهای حاکم بر ساختارها و فرایندهای سازمانی اطلاع داریم یا از آنها بی اطلاعیم که او بود.»

به یقین رهبری و اداره امور سازمان‌های امروزی که در فضائی «دانش محور»، «رقابتی»، «مشتری گرائی»، «پاسخگو»، «کیفیت گرا»، «مشارکتی»، «کارآفرین» و «تحول گرا» تنفس می‌کنند. مستلزم شناخت و بکارگیری روشها و سازوکارهای نوین و متنابهی است که جز از رهگذر تحقیقات و پژوهشهای اصیل مدیریتی و بویژه «توجه به کرامت انسانی» در سازمان‌ها امکان پذیر نیست.»^(۱)

پس از جنگ جهانی دوم نوسازی اقتصادی و صنعتی دو کشور شکست خورده و ویران شده ژاپن و آلمان از طریق آموزش و توجه به کرامت انسانی دگرگون شده و آثار ژرف و کارساز آن در نوتوانی جامعه آشکار گردید. بر پایه این تجربیات بود که بسیاری از دانشمندان علم اقتصاد و علم اخلاق آموزش نیروی انسانی را یک کوشش سازنده دانسته و با رغبت آن را دنبال کردند و هزینه‌های آن را در شمار سرمایه گذاری اقتصادی، صنعتی و توجه به بهره‌وری نیروی کار به حساب آوردند، با این اعتقاد که سرمایه گذاری در نیروی انسانی ظرفیت رشد و شایستگی و میزان سود و بهره وری را افزایش می‌دهد.

«آلفرد مارشال» با ارزش‌ترین سرمایه‌گذاری را پرورش نیروی انسانی قلمداد و بر این باور بود که پرورش یک صنعتکار یا مخترع می‌تواند هزینه آموزش و پرورش یک شهر را جبران کند.

او می‌گفت: «هیچ اسراف و یا اتلاف منابع و ثروت ملی بالاتر از این نیست که بگذاریم نابغه‌ای که در یک خانواده فقیر و گمنام به دنیا آمده است، عمر خود را در انجام کارهای کم‌اهمیتی صرف کند.»

این گفته، کرامت انسانی را در هر طبقه از جامعه مورد توجه و عنایت خاص قرار می‌دهد. و انسان‌ها را که در هر طبقه اجتماعی چه در خانواده فقیر، چه ثروتمند و... متولد شده‌اند از هم تفکیک نمی‌کند، بلکه کرامت و ارزش انسانی را در وحله اول مورد پذیرش ویژه قرار می‌دهد. شهروند به درجه یک؛ دو وسیله تقسیم نمی‌گردد! تا به اصطلاح هر که غنی‌تر محبوب‌تر، هر که غنی‌تر والا و شایسته‌تر است باید همه چیز و همه منابع جامعه به طور مساوی و یکسان در جهت رشد و بالندگی همه انسان‌ها قرار گیرد، نه در اختیار و تصرف طبقه‌ای خاص از جامعه. نوع نگاه به انسان‌ها باید عادلانه و عدالت نیز در خدمت رفاه خلق باشد. از مدیران انتظاری جز عدالت و توسعه یافتگی جامعه نیست.

«امروزه دواي درد ما در اعتلاء و پیشرفت صنعت و تعالی سازمان و کشور، و در نهایت عشق به انسانهاست، نه طرد آنها و این امری لازم و ضروری است که در هر مورد و هر زمان کرامت انسانی می‌بایست مورد توجه مدیران کشور واقع گردد. زیرا عصر، عصر حاکمیت اخلاق، منطق و اندیشه است. بنابراین باید جهت حلّ معضل بدنبال پذیرش، تشویق و ترغیب انسان‌ها از هر قشر و جامعه بود. تشویق و تکریم انسانی یک فرد، بمنزله موتور محرکه‌ای است که دیگران شاهد ارتقاء و تشویق‌های مادی و معنوی همکاران خود می‌شوند و این مشاهده خواه ناخواه اثرات مثبتی در ذهنیت آنان ایجاد می‌نماید. کرامت

انسانی بمنزله چراغ سبزی است که همگان می‌توانند با ارائه یک کار ارزنده و تلاش خستگی ناپذیر به راحتی از این چراغ سبز عبور نمایند و این زنجیره تسلسل عشق، ایمان، علاقه و تعهد بکار را در همکاران خود بیدار و تقویت نمایند تا از این طریق تعامل و ارتباط منطقی توأم با احترام متقابل در بین کلیه کارکنان سازمان حاکم و متجلی گردد و این خود یکی از مؤلفه‌های مؤثر در صنعت، تولید و توسعه و تعالی سازمانی است.

چه همواره ذهنیت کارکنان چنین سازمانی مبتنی بر این امر خواهد بود که ما بدون تبعیض از طرف مدیران با همبستگی، ایمان، اعتقاد و با دانائی و خردورزی برای اعتلاء سازمان و کشور خود کار و فعالیت مینمائیم. در این نوع سازمان‌ها، کارکنان با اشتیاق و سرفرازی نسبت به انجام امور محوله از هیچ کوششی دریغ نمی‌نمایند، زیرا مدیریت سازمان مذکور از همه کارکنان از هر قشر و گروهی، از کرامت انسانی آنان پاسداری می‌کند. در اینگونه سازمان‌ها کارکنان همواره سرفراز و با عشق و امید به اعتلاء و پیشرفت سازمان خود می‌اندیشند.

ماشین صنعتی در این سازمان‌ها بدون وقفه به جلو حرکت می‌کند و قله‌های پیروزی را یکی پس از دیگری پشت سر می‌گذارد و این از اثرات شگرف توجه به کرامت انسانی است. اگر مسئولان سازمان‌ها در برنامه ریزی و حمایت از افراد مستعد و علاقه مند تعلل ورزند سازمان با مشکل مواجه شده، پویائی، خلاقیت و اعتماد به نفس در اینجا جایگاه و ارزشی نخواهد داشت و این امر بمنزله مرگ بطئی و غیر محسوس و مستمر برای سازمان خواهد بود و با این روند سازمان متحمل آسیب‌های بزرگی خواهد شد.

ما نمی‌توانیم در حوض و استخر نهنگ شکار کنیم. نهنگ را باید در اقیانوس‌ها جستجو کرد، باید دیدگاه‌های خود را در رابطه با علم جامعه شناسی و کرامت انسانی توسعه داده و از این نظر اقیانوسی ایجاد نمائیم تا بتوانیم به تحول و شکوفائی دست یابیم. به اصطلاح بدنبال

نهنگ در اقیانوس‌ها بگردیم. تربیت افکار خلاق با هدف ارتقاء و گسترش دانش فنی و اجتماعی در کشور جزء ضروریات سازمانی کشور ماست.

برای افزایش و ارتقاء علم و تکنولوژی باید یک نسخه ملی، میهنی با توجه به اقتضائات فرهنگی، اخلاقی و اجتماعی تهیه و تدارک ببینیم. در این باره باید فرهنگ، سنت و مدرنیته را باهم تلفیق نمائیم. فرهنگ فهم ما را نسبت به جهان معنا دار می‌کند و کمک می‌کند که اندیشه‌های دیگران را یادگیریم و به نفع سازمان و کشور خود بکار ببندیم. مسلماً این مهم، تهیه و تدارک نسخه ملی و میهنی جهت نجات صنعت و سازمان از وضعیت کنونی، از وظایف مسئولین کشوری ماست، که سکان هدایت کشتی را از هر نظر در اختیار دارند. می‌بایست با تعامل با متخصصین و اساتید دانشگاهها و تصمیم‌گیری و برنامه‌ریزی در یک فضای علمی و کارشناسی با بهره‌گیری از دانش روز و فن‌آوریهای نو، منافع بلند مدت مردم و کشور را تأمین نمائیم. با عنایت به اینکه مهمترین محور توسعه بر مدار نیروی انسانی استوار است، می‌بایست کرامت انسانی را در سازمان‌ها بجدت مورد توجه ویژه قرار دهیم و با علم و عالم و فن‌آوری نیز هیچگاه سرسبز نداشته باشیم.

باید با توجه به همبستگی، عزم و اراده راسخ، با تلاش شبانه‌روزی، توکل، امید و تعلق خاطر به کار و جامعه، به اهداف عالیه سازمان و منافع ملی کشور همت گماریم.^(۲)

«هگِل» می‌گوید: «باید از شخصیت و حرمت انسان و حق او در تعیین شیوه زندگی

خود بررغم قدرت‌ها و سنت‌های ممکن دفاع کرد و تساهل و دادگری را ستود.»